

UDENRIGSMINISTERIET

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 12. juli 2012

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 23. juli 2012

SAMLENOTAT

1. Sydlige naboer (Syrien, Libyen).....	2
2. Sudan/Sydsudan.....	5
3. Mali/Sahel	7
4. Den Demokratiske Republik Congo, DRC.....	10
5. EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP).....	12
6. Energi og Udenrigspolitik.....	15
7. Kina.....	17

1. Sydlige naboer (Syrien, Libyen)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådet forventes at diskutere mødet i Syrien-vennegruppen i Paris den 6. juli, udviklingen i Sikkerhedsrådet og den aktuelle situation i Syrien samt vedtage rådskonklusioner herom. Der forventes en stramning af sanktionerne mod Syrien. Der ventes ligeledes en drøftelse af valget til en forfatningsgivende forsamling i Libyen og EU's støtte til transitionsprocessen i landet.

2. Baggrund

Frankrig var den 6. juli vært for det tredje møde i **Syrien**-vennegruppen i Paris. 107 lande og organisationer var repræsenteret. Rusland og Kina deltog fortsat ikke. På mødet enedes deltagerne om: 1. fortsat støtte til Annans sekspunkts-plan samt behovet for vedtagelsen af en kapitel 7-resolution i FN's Sikkerhedsråd, 2. at skyldige i overgreb stilles til ansvar, 3. behovet for en yderligere opstramning af sanktionerne mod Assad-regimet, inklusive effektiv implementering af allerede vedtagne sanktioner, 4. at byde oppositionens seneste bestræbelser (på oppositionsmødet i Kairo) på at danne en fælles front velkommen samt at øge støtten til den demokratiske opposition, 5. at den humanitære bistand til ofrene for konflikten styrkes samt, 6. at det internationale samfund vil støtte det syriske folk i genopbygningen af landet.

Forud for mødet i vennegruppen havde FN's særlige udsending for Syrien, Kofi Annan, den 30. juni samlet de fem faste medlemmer af FN's Sikkerhedsråd samt delegationer fra Tyrkiet, FN, EU og Den Arabiske Liga i Genève for at etablere "International Action Group" for Syrien. Gruppen enedes på mødet om en erklæring, der bakker op om Annans 6-punktsplan. Der har dog efter mødet været uenighed blandt Rusland og USA, UK samt Frankrig om fortolkningen af mødets resultat, herunder især spørgsmålet om hvorvidt præsident Assad vil kunne indgå i en fremtidig politisk proces.

Den Arabiske Liga var den 2.-3. juli vært for en oppositionskonference i Kairo. Trods fortsatte uenigheder blandt oppositionsgrupperne blev der opnået enighed om en køreplan for transitionsperioden samt en "national compact".

Konflikten i Syrien er blevet stærkt militariseret i løbet af de seneste måneder med store omkostninger for civilbefolkningen, bl.a. med regimets brug af kamphelikoptere i befolkningscentre. Regimet har desuden gennemført voldsomme offensiver mod Damaskus' forstæder. Inden for den sidste måned har volden i det hele taget eskaleret bl.a. med flere bilbomber i både Damaskus og Aleppo. Den 6. juli forelagde FN-generalsekretæren en rapport med optioner for fremtidens UNSMIS. Sikkerhedsrådet forventes at diskutere rapporten snarest. Mandatet for UNSMIS udløber officielt den 20. juli 2012.

Ifølge FN har regimet tabt kontrol med væsentlige områder. Oppositionens væbnede modstand synes generelt stadig mere organiseret, men er stadig præget af fragmentering. Oppositionsgrupper modtager angiveligt nu en hel del våben – også via Tyrkiet. Der er fortsat tusinder af vilkårlige

ge anholdelser og tilbageholdelser samt rapporter om det syriske regimes systematiske brug af tortur og seksuelle overgreb også imod børn. I en rapport fra 3. juli 2012 har Human Rights Watch identificeret 27 torturcentre i Syrien. Antallet af syriske flygtninge stiger markant. Ifølge NATO er mere end 103.000 syrere nu registreret som flygtninge i fire nabolande, hvilket svarer til en stigning på mere end 10.000 siden den 21. juni 2012.

I **Libyen** gennemførtes den 7. juli et vellykket og velorganiseret valg af 200 medlemmer til den forfatningsgivende forsamling - trods en række, spredte sikkerhedsproblemer, som dog ikke rykkede ved valgets legitimitet. Ifølge Libyens overgangsråds "Køreplan for et demokratisk Libyen" skulle valget til en forfatningsgivende forsamling have fundet sted den 19. juni, men det blev henset til den store folkelige interesse for valget udskudt til den 7. juli. Der var i ugerne op til valget stor vælgerregistrering – i alt omkring 3 mio. Det kan være et par uger, inden resultatet af valget kendes – både det formelle valgresultat og det reelle styrkeforhold imellem grupperingerne i nationalforsamlingen. Spændingerne mellem den østlige og vestlige del af landet om magtfordelingen bliver et afgørende element de kommende måneder sammen med den fornyede uklarhed om den nye nationalforsamlings beføjelser over den komite, som skal udarbejde den kommende libyske forfatning. I henhold til "Køreplanen for et demokratisk Libyen" skal en ny forfatning vedtages i begyndelsen af 2013 efterfulgt af valg til det første parlament i løbet af sommeren 2013. Grænsesikkerhed, herunder styrkelse af libyske myndigheders kapacitet til at kontrollere deres grænser, kræver opmærksomhed fra EU's side. EU's strategi for sikkerhed og udvikling i Sahel, fra marts 2011, kombinerer sikkerheds- og udviklingspolitiske tiltag i regionen.

3. Formål og indhold

Formålet med en drøftelse af **Syrien** vil være en diskussion af mødet i vennegruppen i Paris den 6. juli, udviklingen i Sikkerhedsrådet og den aktuelle situation i Syrien. Der forventes vedtagelse af rådskonklusioner og endvidere kan der blive tale om vedtagelse af yderligere sanktioner. **Libyen** vil blive drøftet med fokus på, hvordan EU bedst kan understøtte den demokratiske proces efter valget til nationalforsamlingen, samt den skrøbelige regionale situation, herunder styrkelse af libyske myndigheders kapacitet til at kontrollere deres grænser.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af **Syrien** forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. En stramning af sanktionsregimet over for Syrien må dog alt efter sanktionernes konkrete udformning forventes at have statsfinansielle konsekvenser i forbindelse med myndighedernes administration af notifikations- og autorisationsregimer og forbud for såvel produkter samt finansielle overførsler. En forordning implementeres og håndhæves efter den gældende ressortfordeling mellem de danske myndigheder. Omfanget af eventuelle ekstra administrationsudgifter vil afhænge af sanktionernes indvirkning på samhandlen med Syrien.

Der henvises til gældende bestemmelser i budgetvejledningen om statsfinansielle konsekvenser af EU-sager, idet det bemærkes, at bestemmelserne ikke udelukker senere gebyrfinansiering, i lighed med nuværende Iran-sanktioner.

Øvrige spørgsmål forventes ikke at have direkte konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes opbakning blandt medlemslandene til at drøfte situationen i **Syrien**, herunder mulighederne for øget internationalt pres samt vedtagelse af yderligere stramninger af sanktionsregimet mod Syrien, såfremt volden og repressionen fortsætter. Der forventes ligeledes opbakning blandt medlemslandene til at drøfte situationen i **Libyen**, herunder behovet for støtte til den igangværende politiske transitionsproces, såvel som behovet for styrkelse af de libyske myndigheders kapacitet til at kontrollere Libyens grænser.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter FN's og den Arabiske Ligas særlige udsending Kofi Annan og hans 6-punktsplan, ligesom regeringen arbejder for et øget internationalt pres over for Syrien, herunder en styrkelse af EU's sanktioner og øget pres i FN sporet, så længe volden og repressionen fortsætter. Regeringen støtter ligeledes EU's bestræbelser på at bidrage til at understøtte en fredelig politisk transition til demokrati i Libyen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Spørgsmålet om **Syrien** har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (udenrigsanliggender) den 25. juni 2012.

Spørgsmålet om **Libyen** har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (udenrigsanliggender) den 11. maj 2012.

2. Sudan/Sydsudan

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Med baggrund i en orientering om seneste udvikling efter vedtagelse af Sikkerhedsrådsresolution 2046/12 forventes Rådet at drøfte forholdet mellem Sudan og Sydsudan. Der forventes vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Sudan og Sydsudan har været på randen af krig. De to landes væbnede styrker og militært støttede militser på begge sider har haft træfninger i grænseområdet, voldsomt i regionerne Sydkordofan (Nuba-bjergene) og Blå Nil. Kampene kulminerede i april 2012 med Sydsudans pludselige besættelse af byen Heglig med tilhørende olieproduktionsbrønde lige nord for den fælles grænse. Efter at have ødelagt olieinstallationen trak Sydsudan dets styrker tilbage.

De militære træfninger har været ledsaget af gensidige beskyldninger, der i januar 2012 resulterede i Sydsudans beslutning om at lukke for al olieproduktion og dermed for de indtægter, der har udgjort 98 pct. af Sydsudans offentlige budget og ca. 60-65 pct. af Sudans hidtidige budget. Beslutningen har medført en dramatisk forværring af begge landes politiske og økonomiske situation og vedtagelse af nødbudgetter i begge lande.

Sikkerhedsrådsresolution 2046, der blev vedtaget af FN's Sikkerhedsråd den 2. maj 2012, forlanger, at parterne indstiller alle fjendtligheder, trækker egne styrker tilbage, etablerer den verifikations- og monitoreringsmission, man tidligere er blevet enige om, og opretter en demilitariseret zone på begge sider af grænsen. Dertil kommer andre tiltag, der skal fremme freden mellem landene. Dernæst forlanger resolutionen, at Sudan og Sydsudan genoptager forhandlingerne om de uløste problemer fra fredsftalen, der udløb ved Sydsudans selvstændighed i juli 2011. Disse forhandlinger foregår under ledelse af Sydafrikas tidligere præsident Thabo Mbeki i regi af den Afrikanske Union med inddragelse af Etiopiens premierminister som formand for samarbejdsorganisationen for Afrikas Horn, IGAD.

De væsentligste udeståender drejer sig om genoptagelse af olieproduktionen i Sydsudan og den tilhørende betaling til Sudan for transport og oplagring af olien til eksport, status for egne statsborgere, der bor i det andet land, fastlæggelse og afmærkning af den fælles grænse og beslutning om den fremtidige status for Abyei-regionen. Endvidere opfordres Sudan til at acceptere et internationalt forslag om at give adgang til regionerne Sydkordofan og Blå Nil for humanitære organisationer med henblik på at hjælpe de befolkningsgrupper, der er blevet ramt af parternes kamphandlinger.

Gennem primært EU's Særlige Repræsentant for Sudan og Sydsudan fortsætter EU med at yde politisk støtte til Mbekis mæglingsbestrebelse og fastholde presset på parterne. Derudover støtter EU såvel finansielt som teknisk dette arbejde. EU har således meddelt Sydsudan, at EU ikke agter at afhjælpe underskuddet i statskassen som følge af stoppet for olieproduktion, men at man vil opprioritere den humanitære bistand. Sydsudan har netop opnået status som EU partnerland,

og kan således modtage bistand under den reviderede Cotonou-aftale. Sudan har på sin side ikke ønsket at ratificere den reviderede Cotonou-aftale på grund af aftalens henvisning til den Internationale Straffedomstol. Sudan kan derfor ikke modtage støtte fra den 10. Udviklingsfond (10. EUF).

EU har netop besluttet at udsende en ny CSDP-mission, EUAVSEC, til Sydsudan, hvis mandat indledningsvist er for et år. Missionen vil fokusere på luftfartssikkerhed ved Jubas internationale lufthavn som en del af EU's målsætning for støtte til statsopbygning i Sydsudan.

3. Formål og indhold

Rådet forventes på grundlag af en orientering om udviklingen i forholdet mellem de to lande at drøfte situationen, herunder hvordan EU og medlemslandene kan fastholde presset på parterne, for at få dem til at forliges om de uløste problemer inden sikkerhedsrådsresolutionens tidsfrist på 3 måneder udløber den 2. august 2012.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinancerne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes fortsat generel enighed om at støtte Mbekis og den Afrikanske Unions mæglingsbestræbelser gennem EU's Særlige Repræsentant.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil under drøftelserne i Rådet arbejde for generel opbakning til den Særlige Repræsentants indsats med henblik på at forliges parterne, herunder fortsat støtte til Mbekis bestræbelser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest være forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 20. april 2012.

3. Mali/Sahel

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Med baggrund i en orientering om den seneste udvikling i Mali, forventes Rådet at drøfte den politiske, sikkerhedsmæssige og humanitære situation i Mali og de afledte effekter i Sabel-regionen. Der forventes vedtaget råds-konklusioner, som forventes at indeholde ordlyd om mulige sanktioner (signal om at EU er rede hertil) og evt. positive EU-incitament (samarbejde m.v.).

2. Baggrund

Mali befinder sig efter militærkuppet den 22. marts 2012 fortsat i en flydende situation, hvor der løbende er frem- og tilbageskridt, sikkerhedsmæssigt såvel som politisk. Til trods for den forfatningsmæssige korrekte indsættelse af en præsident ad interim, Dr. Traoré, den 12. april og etableringen af en overvejende civil overgangsregering af teknokratisk tilsnit den 17. april synes juntaen fortsat at ønske en ledende rolle i den videre proces. Ifølge principaftalen af 20. maj mellem ECOWAS og juntaen skal overgangsperioden frem mod afholdelse af demokratiske valg vare maksimalt 12 måneder. De næste skridt er at aftale en køreplan for overgangsperioden og nærmere at definere juntaens videre rolle, men en sådan køreplan er endnu ikke lanceret.

ECOWAS tog umiddelbart efter kuppet robuste beslutninger mod kupmagerne i form af bl.a. sanktioner og påtog sig en mæglerrolle anført af den burkinske præsident Compaoré og den burkinske udenrigsminister Bassolé, hvilket blev budt velkommen af det internationale samfund. Mæglingsteamet kritiseres dog fra bl.a. kredse i Mali, hvor der hersker mistillid til nabolandets reelle hensigter. Det er opfattelsen, at der gives for store indrømmelser til juntaen, som i udgangspunktet blev tildelt en central rolle gennem hele overgangsfasen. ECOWAS har dog gjort det klart, at man er rede til at genoptage sanktioner, hvis juntaen søger at obstruere etableringen af en fungerende, civil regering. I EU er der ligeledes overvejelser om personrettede sanktioner, der sandsynligvis vil blive vedtaget i skriftlig procedure senere.

I en meget kompleks situation er den fortsatte ECOWAS-mægling vigtig i forhold til at etablere en køreplan for det videre forløb og håndtere problemerne i det nordlige Mali. Der pågår løbende konsultationer mellem ECOWAS og den tuareg-ledede oprørsbevægelse MNLA samt den islamiske gruppe Ansar Ed Dine, der militært står stærkest og kontrollerer de største landområder og vigtigste byer. Mens MNLA kæmper for en uafhængig tuareg-stat, ønsker Ansar Ed Dine (der har forbindelser til Al-Qaida i det Islamiske Magreb - AQIM) indførelse af sharia-lovgivning på hele det maliske territorium.

Parallelt med forhandlingssporet er der forberedelser til en eventuel international militær intervention. En sådan vil i princippet skulle ske på opfordring fra den maliske regering. Indsættelse af en ECOWAS styrke i Mali kunne have til formål dels at beskytte de statslige institutioner i Bamako og overgangsprocessen mod frie valg, dels at beskytte Malis territoriale integritet og håndtere problemerne i den nordlige del af landet.

Juntaen har hidtil afvist ECOWAS-styrker. Den alvorlige situation i det nordlige Mali og de mali-ske sikkerhedsstyrkers forfatning tilsiger dog et klart behov herfor, såfremt der ikke kan findes en forhandlet løsning. ECOWAS vil have behov for politisk opbakning fra AU og en beslutning i FN's Sikkerhedsråd for at iværksætte en indsats, der vil skulle bygge på støtte fra lande uden for regionen. En sådan støtte kunne være i form af logistik, satellitovervågning, luftstøtte, etc. AU har derfor anmodet FN's Sikkerhedsråd om mandat til indsættelse af sikkerhedsstyrker, og Sikkerhedsrådet vedtog den 5. juli en resolution, som udgør første etape i retning af en mulig autorisation til en militær styrke foruden eventuelle sanktioner. Resolutionen er vedtaget med henvisning til FN-pagtens kapitel VII, idet Sikkerhedsrådet dermed eksplicit betragter situationen i Mali som en trussel mod international fred og sikkerhed. En endelig autorisation af en militær styrke i Sikkerhedsrådet afventer mere konkrete oplysninger om mandat, styrkesammensætning osv. En ny-etableret Mali-kontaktgruppe bestående af ECOWAS, AU, FN, EU, andre ikke-ECOWAS-lande i regionen (navnlig Algeriet, der har en nøglerolle i forhold til en løsning i det nordlige Mali) samt udvalgte vestlige lande, herunder Danmark, holdt sit første møde i Abidjan den 7. juni.

Krisen i Mali har et klart destabiliserende potentiale for regionen, der generelt kan karakteriseres ved en række tendenser, der kan skabe skrøbelige situationer, herunder manglende inkluderende økonomisk vækst, høj befolkningstilvækst, klimatiske udfordringer og ørkenspredning. Dertil kommer de sikkerhedsmæssige udfordringer landene står overfor pga. bl.a. AQIM og nigerianske Boko Haram samt kriminelle netværk (menneskesmugling, narkotikasmugling og kidnapninger). Potentialet for, at den voldspirale, der har karakteriseret det nordlige Nigeria de sidste par år, eskaleres og spreder sig yderligere til nabolandene, er til stede, idet Boko Haram har klare forbindelser til AQIM og efter sigende er præsente i både det nordlige Mali og i Niger.

Krisen i Mali har endvidere ført til fortsat stigende flygtningestrømme til nabolandene, hvilket er en betydelig belastning for de pågældende lande, der yderligere kan medvirke til at skabe skrøbelighed. En militær intervention i Mali vil kunne forværre dette scenarie.

3. Formål og indhold

Med baggrund i en orientering om den seneste udvikling i Mali, forventes Rådet at drøfte den politiske, sikkerhedsmæssige og humanitære situation i Mali og de afledte effekter i Sahel-regionen, herunder fx det nordlige Nigeria. Der forventes vedtaget rådskonklusioner, som forventes at indeholde ordlyd om mulige sanktioner (signal om at EU er rede hertil) og evt. positive EU-incidenter (samarbejde m.v.).

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinan-
serne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til EU's fortsatte støtte til ECOWAS' bestræbelser på at få løst situationen i Mali, både for så vidt angår det diplomatiske og det militære spor. Der er bred enighed om, at den demokratiske proces i Mali hurtigst muligt skal tilbage på sporet. For så vidt angår vedtagelsen af restriktive foranstaltninger mod individer i Mali, som obstruerer fred, sikkerhed og stabilitet i landet, pågår der forberedelser på arbejdsgruppeniveau. Den endelige vedtagelse forventes senere via skriftlig procedure. Det forventes, at der vil være bred opbakning på rådsmødet til rådskonklusioner med ordlyd om mulige sanktioner.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil under drøftelserne i Rådet arbejde for at sikre en generel opbakning til EU's fortsatte støtte til ECOWAS' mæglingsbestrebelse samt til en eventuel militær operation, ledet af ECOWAS med fuld opbakning fra FN og AU. Regeringen vil også bakke op om vedtagelsen af rådskonklusioner med ordlyd om restriktive foranstaltninger mod individer i Mali, som obstruerer fred, sikkerhed og stabilitet i Mali.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 20. april 2012.

4. Den Demokratiske Republik Congo, DRC

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Situationen i DRC vil eventuelt blive drøftet på rådsmødet. Drøftes udviklingen i DRC, må det forventes, at en mulig erklæring fra udenrigsrepræsentant Ashton vedrørende situationen i det østlige DRC fremlægges til drøftelse.

2. Baggrund

DRC er geografisk Afrikas næststørste land, umådeligt rigt på eftertragtede råvarer som f.eks. diamanter, guld, kobber, kobolt og zink. Naturressourcerne har, økonomisk set, kun gavnnet en meget lille del af befolkningen og været årsag til korrupsion og magtkampe - internt og/eller med udenlandske interesser involveret. Landets infrastruktur, sundheds- og uddannelsessystemer fungerer meget dårligt, og specielt er landets østlige del præget af magtkampe, uro og krigstilstand.

Udviklingen i Kivu provinsen i den østlige del af DRC er dybt bekymrende. Civilbefolkningen, specielt kvinder og børn er - på trods af fredsftaler og FN troppers tilstedeværelse - ofre i en langvarig, meget usikker politisk situation, hvor drab, sult, sygdomme, overfald, massevoldtægter, brug af børnesoldater og militser gør situationen meget vanskelig og skrøbelig. EU's særlige koordinator for De store Søers område, Koen Vervaeke, finder - på baggrund af nylige besøg i DRC og Rwanda - situationen meget bekymrende.

EU's særlige koordinator havde i DRC møder med præsident Kabila og en række centrale ministre, mens han i Rwanda, der er beskyldt for støtte til oprørere i det østlige DRC, mødtes med præsident Kagame og chefen for Rwandas efterretningstjeneste. Vervaeke understregede, at situationen er meget bekymrende, men at der dog også har været positive tegn, herunder et nyligt afholdt møde mellem repræsentanter for DRC og Rwanda i Goma samt det forhold, at Rwanda har accepteret at møde FN's sanktionskomite. DRC selv har ikke i tilstrækkelig grad formået at forholde sig til de underliggende årsager til konflikten. Den særlige koordinator har foreslået, 1) at EU skal opretholde presset på Rwanda og opfordre Rwanda til at afbryde alle forbindelser til væbnede oprørere i det østlige DRC; 2) at EU skal fortsætte med at opfordre til dialog mellem DRC og Rwanda samt; 3) at EU skal opfordre til, at der snarest muligt afholdes et møde mellem DRC's præsident Kabila og Rwandas præsident Kagame, evt. i marginen af det kommende AU-topmøde.

DRC er ikke et dansk partnerskabsland, og dansk bistand til DRC ydes i form af støtte til internationale og regionale organisationers indsatser i landet. Gennem Danmarks medlemskab af EU og betalinger til Den Europæiske Udviklingsfond bidrager Danmark til arbejdet i DRC.

3. Formål og indhold

Rådet forventes på grundlag af en orientering om udviklingen af situationen i det østlige DRC at drøfte situationen herunder eventuelle tiltag fra EU's side for at mindske konflikten gennem tilidsskabende aktiviteter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser og konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel enighed om eventuel udsendelse af en erklæring fra udenrigsrepræsentant Ashton vedrørende situationen i det østlige DRC.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil under drøftelserne i Rådet arbejde for opnåelse af en fælles holdning til konflikterne i det østlige DRC baseret på anbefalingerne fra EU's særlige koordinator for De store Søer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg

5. EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Udenrigsrepræsentanten er af Rådet blevet bedt om at fremlægge en statusrapport for EU's Fælles Sikkerheds- og Forsvarspolitik – CSDP'en. Rapporten ventes udsendt forud for Rådsmødet 23. juli 2012. Det danske formandskab har sat samtænkning højt på dagsordenen i det seneste halve år og forventningen er, at samtænkning vil indgå som en gennemgående tilgang for rapporten. Det er desuden forventningen, at der vil være en drøftelse af, hvordan EU sikrer, at tilgangen indarbejdes i EU's instrumenter, institutioner og i forhold til partnerskaber.

2. Baggrund

EU har i det seneste halvår forberedt tre nye civile missioner, der forventes lanceret inden for den nærmeste fremtid ved Afrikas Horn, i Niger og i Sydsudan. Desuden er pirateribekæmpelsesoperationen ATALANTA i marts 2012 blevet forlænget frem til udgangen af 2014. Tyskland, Frankrig og Polen lagde med det såkaldte Weimar-initiativ i årets løb op til en række initiativer, der skulle styrke CSDP-området; fra etableringen af et permanent civil-militært operationshovedkvarter til øget fællesfinansiering af kampgrupperne. Få af forslagene kunne dog indfries pga. manglende konsensus om vejen frem.

I foråret 2012 enedes medlemslandene dog i forbindelse med planlægningen af den nye civile mission for kystbevogtning ud for Afrikas Horn om etablering af et fælles operationelt hovedkvarter, som også omfatter de to eksisterende militære operationer i regionen for hhv. pirateribekæmpelse (ATALANTA) og træning af somaliske sikkerhedsstyrker (EUTM). EU fortsatte i årets løb desuden én anden militær operation i Bosnien-Hercegovina, samt ni andre civile missioner i Kosovo, Moldova/Ukraine, Georgien, Palæstina, Irak, Congo og Afghanistan.

Samtidig har tendensen mod reduktion af forsvarsbudgetter givet fornyet fokus på arbejdet med bedre udnyttelse af de eksisterende ressourcer gennem øget deling af kapabiliteter og fælles indkøb ("Pooling and Sharing").

Danmark har under EU-formandskabet søgt at understøtte arbejdet med EU's Fælles Sikkerheds- og Forsvarspolitik med indspil vedrørende særligt øget samtænkning ("Comprehensive Approach").

Udenrigsministeren har den 21. marts 2012 sendt et brev til udenrigsrepræsentanten, hvor der på baggrund af danske aktiviteter under formandskabet blandt andet lægges op til en mere integreret tilgang på baggrund af regionale, samtænkte strategier, samt at de enkelte CSDP-missioner i højere grad sættes i stand til selv at reagere på udviklinger inden for deres mandater. Samtidig understreges, at EU skal søge et tæt samarbejde med relevante internationale partnere som FN, NATO, OSCE og de regionale organisationer.

3. Formål og indhold

I forlængelse af de overordnede drøftelser om CSDP'en anmodede Rådet i december 2011 udenrigsrepræsentanten om at udarbejde en statusrapport på CSDP-området. En sådan blev også udarbejdet i sommeren 2011. Den nye rapport ventes udsendt forud for udenrigsrådsmødet den 23. juli 2012 til drøftelse på mødet. I forlængelse heraf er det forventningen, at Rådet vedtager råds-konklusioner på CSDP-området.

Det er forventningen, at hovedtemaer i udenrigsrepræsentant Ashtons rapport vil være status for de civile missioner og de militære operationer, styrkelse af kapabiliteter, herunder "Pooling and Sharing", aktiveringen af operationscentret for Afrikas Horn, partnerskaber og sidst men ikke mindst samtænkning som en overliggende tilgang.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning blandt medlemslandene til udenrigsrepræsentantens afrapportering om CSDP-området.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringens støtter en styrkelse af EU's Fælles Sikkerheds- og Forsvarspolitik. Danmark deltager aktivt i den civile del af CSDP'en. Som følge af det danske forsvarsforbehold deltager Danmark ikke i foranstaltninger, der har indvirkning på forsvarsområdet. Danmark deltager således ikke i EU's militære operationer eller i de dele af EU's institutioner, som udelukkende vurderes at være af militær karakter.

Forbeholdet er ikke aktiveret i forhold til beslutningen om etableringen af det fælles operationscenter for missionerne på Afrikas Horn, idet enhedens formål bl.a. er at støtte en civil mission. Da centeret yder militær rådgivning til missionerne, i tråd med en samtænkt tilgang, deltager Danmark ikke med udsendte eksperter.

Det har under det danske formandskab været en prioritering at arbejde for, at CSDP-området i højere grad drives af en samtænkt tilgang på tværs af EU-institutioner og -instrumenter samt i forholdet til eksterne partnere. Derfor hilser Danmark det velkomment, at udenrigsrepræsentan-

tens statusrapport på CSDP-området forventes at fremhæve samtænkningstilgangen. Man vil fra dansk side aktivt støtte fortsat opfølgning herpå med særlig henblik på mere effektive indsatser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

6. Energi og Udenrigspolitik

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Der forventes en frokostdrøftelse af forholdet mellem EU's udenrigspolitik og energisikkerhed, hvordan udviklingen i energifterspørgslen kan påvirke forholdet til producentlande, og hvad der yderligere kan gøres for at forstærke sammenhængen. Målet bør være at styrke sammenhæng og konsistens i varetagelsen af eksterne energirelationer, sikre fremtidige energileverancer og global omstilling mod øget brug af bæredygtig energi gennem en stærkere EU-profil og forbedret dialog med lande og regioner på energiområdet.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd havde i februar 2011 en drøftelse af behovet for en mere sammenhængende ekstern energipolitik bl.a. gennem koordinering af medlemslandenes bilaterale energiaftaler og styrkelse af samarbejdet på energiområdet. Man enedes om, at sikker, stabil og bæredygtig energi til en overkommelig pris, der bidrager til Europas konkurrenceevne, er en fortsat prioritet for EU. Tiltag på EU-plan kan og skal tilføre merværdi til dette mål. Det Europæiske Råd opfordrede udenrigsrepræsentanten til at tage fuldt hensyn til energisikkerhed i sit arbejde og at afspejle dette fuldt ud i naboskabspolitikken i EU. EU's procedure for energi og realisering af udenrigspolitiske målsætninger har hjemmel i Lissabontraktatens artikel 25 og 194.

Kommissionen har efterfølgende fremlagt en meddelelse om energiforsyningsikkerhed og internationalt samarbejde. Udfordringerne er mange. Den globale efterspørgsel efter energi ventes at stige med op mod 40 % frem mod 2030. Samtidig er der fortsat omkring 2 milliarder mennesker globalt, der ikke har adgang til moderne energiformer.

3. Indhold

Der har de seneste år været arbejdet med hovedelementerne i EU's energipolitik, bl.a. er der fastsat energi- og klimamål og vedtaget lovgivning til gennemførelse af de fastsatte mål. Styrkelse af den eksterne energidimension er et redskab til mere energisikkerhed. Mange af de udfordringer, som EU står overfor – klimaforandringer, adgang til olie og gas, teknologiudvikling, energieffektivitet – er fælles for de fleste lande og afhængige af internationalt samarbejde. Medlemslandene har flere gange efterlyst et EU, der taler med én stemme over for tredjelande vedrørende disse spørgsmål. Hermed vil EU stå stærkere over for energileverandører og producentlande. EU's energiforsyning vil på kort og mellemlangt sigt være meget afhængig af import af fossile brændstoffer. Samtidig er der en stigende global efterspørgsel og konkurrence om primærenergi og også derfor behov for støtte til etablering af bæredygtighedsmål i nabolandene.

En forudsætning for en styrket ekstern energipolitik i EU er, at der opnås en mere præcis afklaring af rollefordelingen mellem Kommissionen, udenrigsrepræsentanten og formandskabet/Rådet. Den Fælles Udenrigstjeneste har ikke ressourcer til at skulle varetage eksterne sektorrelationer, og Kommissionen alene har ikke tilstrækkelige instrumenter til at virkeliggøre EU's målsætninger på energiområdet. En effektiv energipolitik forudsætter således styrket samarbejde mellem institutionerne og medlemslandene.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. En styrkelse af EU's eksterne energipolitik vil føre til en mere stabil energiforsyning samt have en positiv indvirkning på nabolandes miljø- og klima gennem påvirkning i retning af EU's vedvarende energi-, energieffektivitetsmål samt bæredygtig energipolitik i almindelighed.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Forhandlingssituationen

Der forventes bred opbakning til drøftelsen blandt EU-landene.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at EU taler med én stemme i energipolitikken i forhold til tredjelande, i etableringen af et integreret indre marked for energi og i udbygning af den europæiske energiinfrastruktur med henblik på at styrke energisikkerheden og indfase store mængder af vedvarende energi.

Endvidere støtter man bestræbelser på at diversificere EU's energiimport gennem strategisk udbygning af naturgas og elektricitetsinfrastrukturen og øget samarbejde med vigtige producent- og transitlande, herunder om bæredygtige energiformer. Regeringen lægger endvidere vægt på, at udenrigsrepræsentanten sammen med Kommissionen får en stærkere rolle i forbindelse med sikring af sammenhængen i EU's eksterne energipolitik.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg i forbindelse med Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 22.-23 marts 2012. Sagen blev dengang taget af Rådets dagsorden.

Folketingets Europaudvalg har den 17. oktober 2011 modtaget Udenrigsministeriets og Klima- og Energiministeriets fælles grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse om energiforsyningssikkerhed og internationalt samarbejde, KOM (2011) 0539.

7. Kina

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådsmødet ventes at drøfte forberedelserne til det kommende og 15. EU-Kina topmøde pt. sat til den 20. september 2012 i Bruxelles (bekræftelse afventes fra kinesisk side), særligt i lyset af udenrigsrepræsentantens besøg i Kina den 9.-10. juli 2012 med deltagelse i EU-Kina Strategiske Dialog med statsråd Dai Bingguo samt politisk samtale med premierminister Wen Jiabao.

2. Baggrund

Siden indgåelsen i 2003 af det strategiske partnerskab mellem EU og Kina er der afholdt årlige topmøder samt regelmæssige konsultationer om handelspolitiske samt økonomiske emner. Der er fra begge parter side meget fokus på at sikre de nødvendige forberedelser med henblik på at sikre et velafviklet og produktivt topmøde.

Sidste EU-Kina topmøde den 14. februar d.å. i Beijing, Kina (der reelt var det udskudte 2011 topmøde) var overvejende præget af drøftelser om økonomi og handel. Topmødet afholdtes i en positiv stemning dog med 'ærlige og åbne' diskussioner og med temaer som gensidig afhængighed, tillid og samarbejde som rød tråd. Topmødet stod således i kontrast til 2010 topmødet, hvor bl.a. en fælles pressekonference måtte aflyses. Det, der forsurede EU-Kina topmødet i 2010 var bl.a. den utilstrækkelige forventningsafstemning i forhold til tidlig tildeling af markedsøkonomisk status (MES), som Kina krævede uden kinesiske modydelse (dvs. før 2016, hvor Kina under alle omstændigheder vil blive tildelt MES ifølge landets tiltrædelsesaftale med WTO fra 2001).

På topmødet den 14. februar bekræftede Kina, at man ville deltage i stabiliseringen af eurozonen. Topmødet lancerede desuden nye initiativer vedrørende bæredygtig urbanisering, energisikkerhed og cybersikkerhed. Der var endvidere enighed om at arbejde videre med en investeringsaftale. Både menneskerettigheder og Tibet blev bragt op af EU. I dansk perspektiv vurderes særlig fællestiltaget vedrørende bæredygtig urbanisering at rumme interessante perspektiver også for danske virksomheder.

Det næste og 15. topmøde er sat tentativt til den 20. september d.å. og ligger således meget tæt på det sidste. Datoen afventer kinesisk bekræftelse, men forventes umiddelbart at være belejlig for kineserne, da den er i overensstemmelse med bl.a. premierminister Wens ønske om, at 2012 topmødet skulle finde sted inden oktober måned pga. den kinesiske ledertransition. Udfordringen kan ifølge Kommissionen evt. blive, at topmødet – netop fordi det ligger så tæt på den kinesiske ledertransition – vil være præget af en mindre grad af substansdrøftelse omkring følsomme emner i et kinesisk forsøg på at skabe et positivt topmøde, der kan kaste glans på det afgående kinesiske lederskab.

Fra EU's side er der fokus på, at også dette topmøde skal afvikles i en konstruktiv og positiv atmosfære, så man kan følge op på de mange, konkrete aftaler og resultater fra det 14. topmøde. Dette gælder særligt inden for energisamarbejdet og etableringen af det nyligt indgåede EU-Kina

vandplatforms-samarbejde fra marts 2012, hvor Danmark er vandplatformens lederland på EU27+Kroatien-siden. Det gælder også i forhold til EU-Kina partnerskabet om urbanisering, der lanceres på EU-China Global Mayors' Forum, der tentativt er sat til den 19. september – umiddelbart forud for topmødet. Herudover forventes en drøftelse af samarbejde omkring fødevarer-sikkerhed.

Det kommende topmøde ventes dog også denne gang at fokusere på den finansielle og økonomiske situation i forhold til stabilisering af eurozonen og på vækstsikring.

Der er fortsat mange udfordringer på det kinesiske marked for øget samarbejde om investering og innovation. Adgangen for bl.a. europæiske investorer til en række kinesiske nøglesektorer er yderst begrænset. Kina indvilligede dog i forbindelse med det seneste EU-Kina topmøde at indlede forhandlinger om en investeringsaftale med EU, som bl.a. skal omfatte øget markedsadgang for europæiske investorer. Den mangelfulde kinesiske beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder (IPR) og krav om tvungen teknologioverførsel udgør tilsvarende væsentlige udfordringer for det europæiske erhvervsliv, hvilket også kan forventes at blive rejst fra EU's side under topmødet.

Den Fælles Udenrigstjeneste har ved EU-Kina ekspertgruppemødet den 5. juli 2012 orienteret om følgende dagsordenspunkter: EU-Kina strategiske partnerskab; status for investeringsaftalen, der stadig er i proces; konkrete forslag til "people-to-people"-samarbejde; samarbejde om globale emner herunder særligt Burma/Myanmar, Nordkorea, Iran, Syrien, samt klimaudfordringen og pirateri. Derudover kan MES, cyber security og luftfartsinklusion i ETS forventes at blive adresseret.

EU's udenrigsrepræsentant besøger Kina den 9.-10. juli 2012 og vil i den forbindelse deltage i den tredje strategiske dialog mellem EU og Kina samt en politisk drøftelse med premierminister Wen Jiabao med henblik på en yderligere styrkelse af EU-Kina samarbejdet og at sikre de nødvendige forberedelser af det 15. EU-Kina topmøde.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte forberedelserne af EU-Kina topmødet, tentativt sat til den 20. september 2012, og at modtage en afrapportering fra udenrigsrepræsentantens besøg i Kina den 9.-10. juli i forbindelse med den tredje strategiske dialog mellem EU og Kina.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

I det omfang et vellykket EU-Kina topmøde resulterer i konkret implementering af nyligt indgåede aftaler (energi, urbanisering, investeringer) samt yderligere samarbejde inden for aktuelle

økonomiske og miljømæssige problemstillinger, som er højt på dagsordenen for både EU og Kina (jf. bl.a. Europa 2020-strategien og Kinas 12. femårsplan), kan der på sigt opstå muligheder, herunder erhvervsmæssige, der kan få positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning i EU til en positiv afvikling af EU-Kina topmødet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter bestræbelserne på at forberede EU-Kina topmødet med henblik på at styrke det positive forhold og udnytte mulighederne for at fremme samarbejdet på en række konkrete områder i forlængelse af det 14. topmødes resultater og aftaler i februar 2012, herunder på det handelsmæssige. Derudover opfordres fra dansk side til, at Europa fremstår mere selvstændigt og samlet også i spørgsmål som menneskerettigheder.

Fra dansk side støttes, at EU og den Fælles Udenrigstjeneste går mere strategisk til værks og engagerer Kina på områder, hvor der er enighed og fælles fodslag. Særligt investeringsaftalen og implementeringen af samarbejdet omkring vand og bæredygtig urbanisering har interesse og støtte fra dansk side. Danmark er indforstået med et topmøde fokuseret på økonomiske spørgsmål – men ikke alene økonomiske spørgsmål – i en tid, der står i den globale krises tegn, og lægger vægt på, at grøn vækst får en prominent plads i disse drøftelser. Fra dansk side arbejdes samtidig for at fastholde EU-Kina dialogen om menneskerettigheder på dets nuværende niveau (2 gange årligt) med tilhørende studietur tilknyttet og for, at behovet for at styrke retssikkerheden i Kina fremhæves. Danmark er erklæret tilhænger af en tidlig tildeling af MES til Kina, såfremt de nødvendige rammer og modbydelser herfor kan tilvejebringes, herunder at det bidrager til fremskridt på andre væsentlige sager af interesse for EU.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.